

ПМУ ҰСН 7.18.3/37

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Химиялық технологиялар және жаратылыстану факультеті

Биология және экология кафедрасы

6M060800 – Экология мамандығының магистранттарына арналған

Тұрақты дамудың концепциясы бағалау пәнінің

**ПӘНІ БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(Syllabus)**

Павлодар

ПМУ ҰС Н 7.18.3/38

БЕКІТЕМІН

Докторантура және магистратура
деканы _____ Ю.А.Леньков
201_____ ж. «___» _____

Құрастырушы: б.ғ.к., доцент _____ Ә.Т. Төлеужанова

Биология және экология кафедрасы

Тұрақты дамудың концепциясы пәні бойынша

6M060800 – Экология мамандығы бойынша оқитын магистранттарға арналған

пәні бойынша оқыту бағдарламасы (Syllabus)

Бағдарлама 201_____ ж. «___» _____ бекітілген жұмыс оқу бағдарламасының негізінде әзірленді.

Кафедра отырысында ұсынылды 201_____ ж. «___» _____ №_____ Хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Ш.М. Жумадина

Докторантура және магистратура факультетінің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданды 201_____ ж. «___» _____ №_____ Хаттама

ОӘК төрағасы _____ З.Е. Жумабаева
201_____ ж. «___» _____

1 Оқытушылар туралы мәліметтер және байланысу ақпараттары

Төлеужанова Әлия Төлеужанқызы

Биология ғылымдарының кандидаты, доцент

Қабылдау сағаттары сәрсенбі - с 13⁰⁰ - 14⁰⁰ ауд 356

2 Пән туралы мәліметтер

Пән 2 семестрде оқытылады, оқытылу мерзімі 15 апта. Пәннің жалпы еңбек ауқымдылығы 60 сағат, оның ішінде 15 сағат аудиторияда жүргізіледі және 45 сағат өздік жұмыстарына берілген. Сабақ түрі бойынша аудиторияда өткізілетін уақыт күнтізбелік жоспарда берілген. Бақылау түрі – емтихан.

3 Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны	Аудиториялық сабақ түрлері бойынша байланыс сағаттарының саны						Магистранттың өздік жұмысының сағат саны		Бақылау түрлері
		барлығы	дәріс	Пр.	Зертх.	студиялық	жеке	барлығы	МОӨЖ	
2	1	15	-	15	-	-	-	45	45	емтихан

4 Пәннің мақсаты және міндеттері

Курстың мақсаты – экожүйелер және қоғамның тұрақты дамуының тануына арналған қағидалары және басқаруын туралы толық ашу.

Курстың міндеттері:

Адамзаттың жаһанды мәселелеріне қоғамның дүниелік бағасын беру және оның табиғи жағдайларының қалыптасуына әсерін көрсету;

- Аумақтың даму тарихын қарастыру және табиғи үрдістердің заңдылықтарын көрсету;
- Негізгі концепцияның түрлерін қарастыру.

Пәнді игеруге магистранттар білуге тиісті:

- Қоғамның тұрақты дамуының концепциясын;
- Қоғам және табиғаттың әрекеттесу қағидаларын;
- Экожүйелердің тұрақтылығы (және өзгеруі) мәселесінің мәнін;
- Табиғи кешендердің ұйымдастыруын және олардың тұрақтылығын.

Пәнді игеруге магистранттар істей білуге тиісті:

- Экожүйелердің тұрақтылығына баға беру;
- Экожүйелердің заңдылықтардың динамикасын зерттеу барысында заңдарды, қағидаларды қолдау;
- Экожүйелердің тұрақтылығының факторлар мен механизмдерге талдау жасау;
- Қоршаған ортаның тұрақтылығына бағытталған шараларды қолдау.

6 Пререквизиттер

Осы пәнді меңгеру үшін төмендегі пәндерді меңгеру кезінде алынған білім, икемділік және дағды-машықтар қажет: Экожүйелерді геоэкологиялық бағалау, Экологияда моделдеу, Қазіргі кезеннің экологиялық проблемалары Экология, Биологиялық экология, Қоршаған орта туралы ілім

7 Постреквизиттер: Пәнді меңгеру кезінде алынған білім, икемділік және дағдымашықтар келесі пәндерді меңгеруі үшін қажет: Экологиялық сараптама, Сапа стандарты ISO, Қоршаған орта мониторингі.

8 Тақырыптық жоспар

Түсу жылы 2010

ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ			
№	Тақырып атауы	Сағат саны	
		Дәріс	МӨЖ
1	Өркениеттің тұрақты түрінің даму стратегиясының негізделері	1	5
2	Тұрақты дамудың ұғымдары және қағидалары	2	5
3	Тұрақты дамудың индикаторлары және көрсеткіштері	2	6
4	Экожүйелердің тұрақтылығының бағаланудың әдістемесі	2	6
5	Қазақстан Республикасының және Орталық Азияның тұрақты дамуы	2	6
БАРЛЫҒЫ: 15		45	

9 Пәннің қысқаша сипаттамасы

6M060800 – Экология мамандығы бойынша мамандатып жатқан магистранттар үшін экожүйелер және қоғамның тұрақты дамуының тануына арналған қағидалары және басқаруы туралы толық ашу туралы пән.

10 Курстың компоненттері

10.1 Дәріс сабақтардың мазмұны мен тізімі

1 Тақырып Өркениеттің тұрақты түрінің даму стратегиясының негізделері

Өркениеттің тұрақты түрінің даму стратегиясының негізделері. Глобализация. «Тұрақты даму» ұғымының пайда болуы. Тұрақты түрінің даму стратегиясының пайда болу алғышарттары.

2 Тақырып Тұрақты дамудың ұғымдары және қағидалары

Тұрақты дамудың аспектілері және приоритеттер. Стокгольм (1972), Рио-де-Жанейро (1992), Йоханнесбург (2002) қалаларындағы Дүниежүзілік саммиттер.

3 Тақырып Тұрақты дамудың индикаторлары және көрсеткіштері

Әлеуметтік, экономикалық, экологиялық көрсеткіштер. Институционалдық дамудың көрсеткіштері. Қозғалатын факторлардың көрсеткіштері, қоршаған ортаға әсерінің көрсеткіштері, күйінің көрсеткіштері.

4 Тақырып Экожүйелердің тұрақтылығының бағаланудың әдістемесі

Қоғам және табиғаттың әрекеттесу қағидалары мен заңдары. Ұғымдардың ерекшеліктері және анықтамалары. Табиғи ортаның қорғаныштық механизмдері және оның тұрақтылығын қамтамасыздандыратын факторлар.

5 Тақырып Қазақстан Республикасының және Орталық Азияның тұрақты дамуы

Мемлекеттік экологиялық саясатының мақсаты. ҚР тұрақты дамуына арналған қоршаған ортаны қорғау әрекеттері бойынша Ұлттық жоспары (1998). ҚР тұрақты даму кеңесі (2004). Қоғамның тұрақты даму концепциясы.

10.2 Магистраттардың өздік жұмысының мазмұны

10.2.1 МӨЖ түрлерінің тізімі

№	МӨЖ түрі	Есеп беру түрі	Бақылау формасы мен түрі	Сағат
1	Дәрістік сабақтарға дайындық		Сабақтарда қатысу	15
2	Аудитория сабағының мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект (және басқалар)	Коллоквиум (және басқалар)	30
4	Семестрлік тапсырмаларды орындау	Реферат (және басқалар)	СТ қорғау	10
4	Бақылау шараларына дайындық		МБ 1, МБ 2, коллоквиум (тестілеу және басқалар)	5
	Барлығы:			45

10.2.2 Магистранттардың өздігінен оқуына бөлінген тақырыптардың тізімі

1 Тақырып Өркениеттің тұрақты түрінің даму стратегиясының негізделері

Глобалистика өркениеттің тұрақты түрінің даму стратегиясының негізі ретінде

2 Тақырып Тұрақты дамудың ұғымдары және қағидалары

Қоғамның дамуының әлеуметтік және экономикалық аспектілері

3 Тақырып Тұрақты дамудың индикаторлары және көрсеткіштері

Даму мақсатында ресурстарды тиімді пайдалану және сақтау

4 Тақырып Экожүйелердің тұрақтылығының бағаланудың әдістемесі

Экожүйелердің тұрақтылығының бағалануы

5 Тақырып Қазақстан Республикасының және Орталық Азияның тұрақты дамуы
Қоршаған ортаны қоғау обласында табиғи қорғаушылық жобасы
Әдебиет: [1-8].

**Қорытынды бақылау мен ағымдағы үлгерімді бақылау бойынша салмақты
үлестердің бөлінуі**

	№Нәтижелік бақылау түрі	Бақылау түрі	Үлестері
1	1 Емтихан	Емтихан	0,4
		Ағымдағы үлгерімді бақылау	0,6

11 Курстың саясаты

Магистрант дәріс сабақтарына міндетті түрде қатысуы тиіс. Сабаққа қатысу әр бір сабақта белгіленеді (сабақтың басында немесе аяғында). Егер белгілеу кезінде магистрант болмаса, ол белгілеуден кейін келсе де сабақта жоқ деп есептеледі.

Сабақтардағы кез келген бұзушылық жазаланады, тіпті аудиториядан шығарып жіберуге де жету мүмкін. Ал белсенді жұмыс бағаланады. Сабақтан қалмау керек және кешігіп келуге болмайды. Сабақты босату және кешігіп келу үшін төмендегі айыпты санкциялар қолданылады:

- Орынды себепсіз дәріс сабағына қатыспағаны үшін – минус екі балл;
- Аудиторияда тәртіпті бұзғаны үшін – сабаққа келгені үшін алған баллдан айырылады.

Талаптар мен айыпты санкциялар:

1. Оқу процесіне белсенді қатысу.
2. Сабаққа кешікпеу.
3. Аудиторияға сыртқы киімді шешіп кіру.
4. Сабақ барысында бір-бірімен сөйлеспеу, газет оқымау, ұялы телефондарды өшіру, сағыз шайнамау.
5. Оқу бөлмелерінде шылым шекпеу және тәртіпсіз сөздерді қолданбау
6. Босатылған дәрісті өздігінен игеріп тапсыру негізгі балл мөлшерінің 50%-мен бағаланады.
7. Уақытында орындалмаған тапсырмалар (бақылаудың барлық түрлері) негізгі балл мөлшерінің 50%-мен бағаланады.

Аталған талаптарды орындау емтиханға қатысуды қамтамасыз етеді. Межелік бақылауды тапсыру үшін магистрант, ағымдағы бақылаудан өтуі тиіс. Ағымдағы бақылау мен межелік бақылаудың бағалары бойынша рейтинг (P1, P2) анықталады: мысалы, P1-АБ1*0,7+МБ1*0,3. Межелік бақылаудан өтпеген немесе 50 төмен балл алған магистрант рейтингке жіберілмейді.

Соңғы қорытынды баға төмендегілерден шығарылады:

1. Дәріс сабақтарына қатысу
2. Дәріс сабақтарына белсенді қатысу және барлық сарамдық жұмыстар мен СӨЖ орындау мен қорғау
3. Білімдердің шекті бақылауы
4. Емтихан бағасы

Білімді бағалау балдық-рейтинг жүйесін қолданумен жүзеге асырылады, магистрант күнтізбелік кестеге сүйеніп өз білім деңгейін өзі бағалай алады. Қажетті балдар санын жинау үшін магистрант барлық тәжірибелік сабақтарға белсенді қатысуы қажет. Егер аталған шарт орындалмаса, магистрант барлық тақырыптарды игеріп тапсырудан кейін ғана емтиханға жіберіледі.

Семестр бойы білім деңгейі үнемі тексеріледі. Орындалған жұмыстарды тапсыру бақылау шараларының күнтізбелік кестесі бойынша жүзеге асырылуы шарт.

Босатылған сабақтардың тақырыптарын игеріп тапсыру:

Орынды себеппен тәжірибелік жұмысты орындамаған магистрант оны келесі жұмада тапсыра алады, бірақ сол жағдайда жұмыстың орындалуы 1 баллға төмендетіліп бағаланады.

Шекті бақылау кезінде басқа магистранттан жазбаша жұмысты көшіріп алуға тыйым салынады (көшірілген жұмыс есептелмейді). Емтихан тест түрінде өткізіледі.

Сіздерге сәттілік тілеймін!!!

12 Әдебиеттер тізімі

Негізі

1. Дрейвер О.К., Лось В.А. Экология и устойчивое развитие. Учебное пособие. Москва, 1997.

2. Сулейменов И.Э. Устойчивое развитие: Экологическое развитие: пособие для препод. вузов и учителей школ/И.Э.Сулейменов, С.Т.Шалгымбаев, Н.Р.Мажренова; под ред. А.Г.Сармурзиной.-Алматы, 2004.-67 с.

Қосымша

3. Экологический кодекс Республики Казахстан: принят 9 янв. 2007г. N 212-III.- Алматы:БИКО,2007.-192с.-"Официальная газета"; N 6, февраль 2007 г.

4. Охрана окружающей среды: сб. нормат. правовых актов. - Алматы: Юрист,2005.-220 с.

5. Карабасов Ю.С. Экология и управление: учебник для студ. вузов/ Ю.С. Карабасов, В.М. Чижикова. - М.: МИСИС, 2006. -709с.

6. Бродский А.К. Общая экология. С.-Петербург, 1996

7. Веденин Н.Н. Экологическое право. Вопросы и ответы. – М. Юристпруденция, 1999

8. Воронков Н.А. Экология общая, прикладная, социальная. М., «Агар», 2000